No. 1942 **Zaterdag 2 April 1921.** **38ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Curaçaosche Begrooting

IN DE

Tweede Kamer.

Onze begrooting voor 1921 is den 16en Februari in de Tweede Kamer als volgt besproken:

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer **van Vuuren**: Mijnheer de Voorzitter! Op Curaçao meer nog dan in Suriname roept het vertegenwoordigend lichaam om hervorming. Men heeft daar het slechtste van alle stelsels: de aanvulling van een college door zich zelf, behoudens in enkele gevallen, dat de Regeering een voordracht naast zich nederlegt, hetgeen dan een wel niet gerechtvaardigd maar verklaarbaar protest uitlokt.

Een tweede bezwaar is, dat de Koloniale Raad samengesteld is uit vertegenwoordigers van feitelijk een der 6 eilanden, ten gevolge waarvan op de drie Bovenwindsche eilanden niet alleen een roep om afscheiding is gehoord, maar in den Koloniale Raad een stem daarop heeft geantwoord, dat hij die afscheiding mede begeerde, omdat hij er een paar ton voordeel in zag voor de drie Benedenwindsche eilanden.

Dat dit kon geschieden zonder protest in een Kolonialen Raad, die het geheel, dus de zes eilanden vertegenwoordigt, zegt alles, zegt met name dat hij zich niet op hooger standpunt weet op te werken dan dat hij de belangen heeft te verdedigen van het deel, waaruit hij voorkomt.

Eindelijk het derde bezwaar is, dat de Koloniale Raad samengesteld is uit een kleine intellectueele minderheid— voor de missionarissen bestaat geen plaats in den Raad—, die elke geestelijke gemeenschap met de eigenlijke inheemsche bewoners mist.

In dit opzicht zijn zeer teekenend de algemeene beschouwingen, over deze begrooting gevoerd in den Kolonialen Raad.

Zij hebben voor een goed deel geloopen over de gewichtige vraag, of de verpleegkosten in het ziekenhuis en in het krankzinnigengesticht van 60 cents tot f 1 per dag mochten worden verhoogd.

Dat de Gouverneur daartoe het voorstel deed, was reden genoeg om te zeggen, dat hij het goede wil, veel belangstelling heeft voor alle zaken, energie en werkkracht bezit, „maar dat hij te veel onder den invloed staat van den Roomschen clerus."

Als argument dat f 1 te veel was, werd daarbij aanvoerd, dat de kosten voor een gevangene over 1920 maar 42 cents hebben bedragen en voor 1921 op niet meer dan 60 cents waren geraamd.

„Wij allen", zou zeide dit lid, „die een huishouding hebben, weten, dat de kosten van eten voor een bediende nog geen 60 cents per dag bedraagt, wanneer aan dien bediende de gewone volkskost wordt verstrekt"

Met 15 centen verpleegkosten er bij, d. i. dus 75 cents voor een zieke, kan dus worden volstaan.

Het is toch een algemeen bekendheid, zoo werd er nog bijgevoegd, dat velen afgedragen kleeren naar het gasthuis sturen, die gebruikt worden voor onvermogende patiënten. Voor een krankzinnige kon men het wel doen met 70 cents per dag.

Men beriep zich daarbij op den plicht om de lasten van het moederland te helpen verlichten.

Men heeft reeds begrepen, dat het hier twee inrichtingen gold van de Roomsch-Katholieke missie, die een eeuw lang geestelijk en stoffelijk voor de kolonie jaarlijks meer doet dan de kringen, waaruit de bestrijders komen, ooit in den loop der tijden hebben verricht, maar in wie als de bewaakster van de zedelijkheid en welvaart der inheemsche bevolking zij een niet begeerde dwarskijker zien.

De beide voorstellen werden dan ook verworpen door de meerderheid in een kolonie, waar 90 pct. der bevolking haar troost en hulp zoekt bij de missie.

Het is wel een bewijs hoe weinig deze heeren in hun kleine kringetje hun tijd medeleven. In Europa en zeker in Nederland is er niet één meer, die aan een dergelijk eng en benepen anticlericalisme, dat zijn slag slaat op den rug van een armen zieke of krankzinnige, niet is ontwassen.

Indien men dit bedenkt, is het dan te verwonderen dat in het Voorloopig Verslag een dergelijke wijze van handelen zonder protest als ergerlijk is gebrandmerkt en dat geroepen wordt om een einde te maken aan een vertegenwoordiging, die op dien naam geen enkele aanspraak maken kan?

De Regeering heeft de posten natuurlijk gehandhaafd, maar zij heeft er een tijdelijk karakter aan gegeven. Indien dit, hetzij van den Gouverneur, hetzij van den Minister, zou moeten beteekenen een op zij gaan, zij het gedeeltelijk, voor een zoo duidelijk uitgesproken anticlericalisme, dan zou ik dat ten zeerste betreuren.

Die Gouverneur heeft zich in het eerste jaar van zijn bestuur een krachtig en onafhankelijk bestuurder getoond. Hij heeft gezorgd zich van alle zaken op de hoogte te stellen, o. a. door een bezoek aan alle eilanden, Uit de notulen der landraden blijkt niet alleen, dat dit bezoek op prijs gesteld is, doch ook, dat het geheele optreden van den Gouverneur vertrouwen gewekt heeft.

De verwachting is dus zeker gegrond, dat de Gouverneur blijk zal geven de rechte man op de rechte man op de rechte plaats te zijn. Hij late zich alleen niet van de wijs brengen door een klein kliekje, dat hem tracht te beïnvloeden door hem te verwijten onder den invloed van den clerus te staan, den clerus, die in elk geval de belangen van een geheel ander en heel wat grooter deel der bevolking vertegenwoordigt dan deze heeren. Hij toone zich door niemand te laten beïnvloeden, maar te gaan den recht weg.

De waarschuwing zij ook gedaan met het oog op de aanstaande herziening der onderwijsverordening, welke krachtens de wijziging van het Regeeringsreglement, een vorig jaar zonder strijd door de Eerste en de Tweede Kamer aangenomen, in overeenstemming met de moederlandsche politiek de volkomen gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs gebiedend voorschrift.

Een enkel zinnetje toch uit dat debat in den Kolonialen Raad laat voldoende zien, dat het deze gelijkstelling is, door het Regeeringsreglement voorgeschreven, welke de heeren ietwat zuur maakt.

De verordening, welke aan de bepaling van het Regeeringsreglement uitvoering heeft te geven, is 5 November ingediend in Suriname; op Curaçao laat zij zich, voor zoover mij bekend, nog wachten.

Men krijgt zelfs den indruk, dat men het daar als vanzelf sprekend beschouwt, dat zij over 1921 niet meer geroepen zal zijn te werken. De Minister moge daarom te dezen aanzien nog op wat meer spoed aandringen.

In afwachting daarvan heeft de Minister gezorgd — ik zeg hem daarvoor dank — dat naar het Nederlandsche voorbeeld, voorloopig althans, gelijkstelling is verkregen in salaris. Althans de Minister heeft bedoeld die gelijkstelling te verzekeren. De feiten zijn echter met die bedoeling niet in overeenstemming. De salarissen zijn toch voor een hoofdonderwijzer bij het openbaar onderwijs f 2500— f 3500, bij het bijzonder onderwijs f 2500—3000; voor een onderwijzer bij het openbaar onderwijs f 1400—f 2500, bij het bijzonder onderwijs f 1400—f 1800; voor een hulponderwijzer bij het openbaar onderwijs f 800—f 1200, bij het bijzonder onderwijs f 800—f 1000: voor een kweekeling bij het openbaar onderwijs f 500—f 600, bij het bijzonder f 450—f 600.

De maxima zijn dus voor de drie eerste rangen respectievelijk f 500, f 700 en f 200 lager, bij het bijzonder onderwijs dan bij het openbaar onderwijs, terwijl voor de kweekelingen het minimum f 50 lager is.

Het verschil schijnt te moeten worden gemotiveerd door het feit, dat de onderwijskrachten bij het bijzonder onderwijs op een enkele uitzondering na ongehuwd zijn.

Als men hiermede rekening wil

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Toen ik in patria was met verlof....

Zeg, Jan Paul, ik zou er maar *Hollandsche* of *Rotterdamsche* Ditjes en Datjes boven zetten.

Neen, dat doe ik niet.

Nog eens, toen ik in patria was met verlof, heb ik menigmaal 'n concert in den Haag bijgewoond, terwijl ik doodkalm in den ouden gemakkelijken leunstoel van mijn vader z. g. zat te luisteren op de Rotterdamsche Diergaardesingel No. 88, recht over 't reptielengebouw.

Iemand me al bekend sedert den tijd dat ik verslingerd was op zuigflesch en dot, houdt er een paar hobby's op na, hobby-één: motor-fietsen, hobby-twee: de draadlooze.

Tingelingeling! Is mijnheer thuis? Dienstbare ietwat beduusd: „ja ,ziet u, eigenlijk niet."

Hé?

Ja, ziet u, meneer zit op 't oogenblik op 't dak, in de goot.

Verwonderde blik van bezoeker recht omhoog in das blauen hinein, en jawel twee beenen slingerden buiten boord 'n meter of 15 hoog.

Op jacht naar dakhazen? Neen heelemaal niet, alleen z'n antenne aan 't perfectioneeren.

Weet zeker dat 't slangengebroed van vis a vis 't reptielengebouw dikwijls met wonderende bologen gestaard heeft naar dat zwoegende menschenkind in hooger sfeeren, tippelend over bemoste pannen en glibberig zink met zwiepende lat en rol weerspannig koperdraad; en ze begrepen er niks van.

'n Looze telefoondraad liep over z'n huis.

Die ongebruikt laten, dat nooit!

En ná dagen van vermetelen ausdauer, weer of geen weer, had ie eindelijk die nietsnutter, die looze roestige telefoondraad met z'n 2 glimmende draden te pakken, en toen ging 't als gesmeerd, door dak over zolder, door plafond rechts van schoorsteenmantel pal boven z'n wireless-apparaat, klaar!

Heb vaak daar zitten luisteren met telefoonband over brainbox, die in mijn à la brosse 'n verwoesting aanrichtte, zooiets als een stoomwals in 'n zacht wuivend korenveld. Maar al die staccato gillende fluittonen waren voor mij klanken zonder beteekenis, zegden mij niets.

Nu hoor je: „Nauen", en vlug huppelde potlood van over me zittende enthousiasten amateur met intens-peinzende voorhoofdrimpel over 't blanco papier.

All right, zei ik.

Wil je Parijs ook 's hooren?

Ach, — 'n leelijk woord — die — weer 'n leelijk woord — luchtstoringen, en hoei! hoei! loeide 't in mijn oorschelpen; ha, daar heb ik de Eifeltoren en weer op-en neerde 't potlood vliegensvlug kris-kras over 't geduldig bloc-nootje.

Pyramidaal glimlachte ik, maar hoorde absoluut niet 't minste verschil tusschen die Duitsche en Fransche mondorgeltoontjes. Die luchtstoringen vond ik eigenlijk wel zoo interessant.

Nu zullen we Berlijn eens zien te krijgen, Jan Paul.

A Berlin? neuriede ik.

Wat geschuif aan 'n rol, wat gedraai aan 'n schroef, en 'n opgetogen kreet: Berlijn in keihard, ... neen, toch niet.... Haagsche Veer politiebureau.

Eerlijkheidshalve zij hier vermeld, dat die mislukte draadlooze-reis naar Berlijn 'n ander overkwam, maar toch aan datzelfde toestel 'n dag of wat te voren.

Ook 'n strop, je neemt passage voor Berlijn, en je komt terecht in 'n Rotterdamschen nor.

Te begrijpen, dat 't voor niet-ingewijden in de morse-code op den duur 'n ietwat twijfelachtig genot is aan zoo'n spookmachien te zitten luisteren, totdat op 'n goeie morgen. ná dagen lang studie en winkelen en arbeid, hij de wireless-hobbyman met stralend gezicht, een en al glimlach bij me kwam en zei: zeg, nu moet je van avond 's bij me komen luisteren.

Hé, neen Oom Paul, zanikte mijn speelpopje, mijn klein nichtje met 'n pruillip; en ik: „foei zus, je moest je schamen; „heel graag hoor, ik kom."

In diverse kranten was gepubliceerd dat op dien bewusten avond van 8 tot 10 uur in den Haag 'n *draadloos*telefoon concert op Pathé-gramophoon zou gegeven worden.

Alle Rotterdamsche amateurs zaten s'avonds klokslag 8 uur voor hun tip top blinkende toestellen strijdvaardig met hoofdstel om de slapen, en met 'n gezicht van: zou 't lukken?

Ook ik, clean-shaved, zittend tusschen twee gesnorde vurige draadloosers, ieder met zoo'n prangend hersenbandje om, in joviale after dinner stemming, was in spanning.

't Was iets over achten, toen ik zei: Zeg, ik hoor spreken, ik ook, ik ook, sssitt!

En neusklankig kietelde 't mijn oor binnen: 't Is 8 uur, he, laten we nu maar beginnen."

Toen wat gesis, zoo iets als biefstukbakken achter 'n dichte keukendeur en toen klonk het forsch: *Wien Neerlandsch bloed.*

Wat zeg je er van, focusden 'n viertal lachende oogen achter schitterende so easy's me 'tegen.

Eenig! Reuzen-eenig! fluisterde ik. En *Voor Nederland en Vorst* zongen we spontaan fortissimo mee, toen was no 1 van 't program uit.

Piep, zei de deur.

Blond kinderkopje met rooie koonen kwam om 't hoekje gluren: Ma vraagt of ze de thee boven wil laten brengen.

Best, Zus, kom jij dan ook luisteren, en laat moeder ook komen.

Hé, ja, en weg was ze.

Toen kwam de thee en me schoonzus en 't kind.

Daar begon 't weer, en hoofdstellen verhuisden over en weer van keurig geplakte scheiding op smaakvol damescoiffure en van lichtblonde krullige lokken op mijn nu hopeloos in de war zijnde peper en zout.

Welke door de ijle lucht wiekende harmonische klanken mijn gehoorzenuw 't weldadigst hebben aangedaan, weet ik zoo precies niet meer.

Heb stuk van de *Carmen* en *Faust* gehoord, ook Carusso met z'n donderstem, en 't was allemaal schitterend, dat avondje was voor mij een evenement, 'n openbaring en 'n prachtdemonstratie van 't kunnen en de toekomst van de draadlooze telefoon.

En, van satisfactie glunderende amateur en monteur bij 't in orde brengen van z'n haar en zijn geheimzinnige instrumenten: „Wil ik je's wat zeggen, ouwe jongen? Ik maak me sterk, dat binnen niet al te langen tijd, zeg 'n jaar of twee, wij draadloos telefonisch met jou in contact zullen zijn, als je weer tusschen je cactussen en negers 'n magere geitenbout zit te savoureeren.

Toen ik s'avonds laat, slechts de punt van mijn neus boven de dekens, mijn Philipslampje uitswitchte, toen kon ik maar niet in slaap komen.

Lag te piekeren. Zoo'n betrekkelijk

houden, dan moet men doen wat men in Nederland gedaan heeft en zoowel bij het openbaar als bij het bijzonder onderwijs onderscheid maken tusschen gehuwden en ongehuwden. Practisch zal het vermoedelijk geen groot verschil maken, maar men heeft dan toch de gelijkstelling. De gehuwde onderwijzer bij het bijzonder onderwijs, die uitzondering zal zijn, zal dan krijgen een traktement van den gehuwde, maar de onderwijzer bij het openbaar onderwijs, die ongehuwd is en die op zijn beurt een uitzondering zal zijn, krijgt een salaris van den ongehuwde.

Voor de openbare onderwijzers worden op Curaçao practisch medegeteld bij de regeling der bezoldiging de dienstjaren in Nederland; men rekent daarmede bij hun aanstelling. De gelijkstelling vordert — in Nederland zal geen sterveling er aan denken het anders te doen — dat het ook gebeurt voor de bijzondere onderwijzers. Op Curaçao handelt men ook met deze logica in strijd. Duurtebijslagen en extra toelagen worden gegeven aan openbare onderwijzers, niet aan bijzondere, een methode, die als zij met een beetje beleid werd toegepast, de geheele gelijkstelling tot een woord zonder inhoud zou kunnen maken.

Het is rationeel, dat, zoodra het Rijk alle kosten van het onderwijs betaalt, d. i. zoodra de gelijkstelling volkomen is geworden en het Gouvernement dus voorziet in kosten van grond, van bouw en onderhoud van scholen, van leermiddelen, van kosten van overtocht en uitrusting, de schoolgelden gestort worden in de koloniale kas. Op Curaçao neemt men echter voorloopig hetgeen men met de eene hand geeft met de andere terug. Men vorderde reeds over 1920, het jaar, waarin de gelijkstelling beperkt is tot de salarissen, de schoolgelden terug en brengt ze in mindering van de uitkeering, terwijl men te gelijker tijd, op zich zelf volkomen te recht, quitantie vraagt van het traktement van den onderwijzer, voor wien het is gegeven. De onderwijzer moet dus, ik zeg nog nogmaals te recht, het volle salaris hebben, maar het Gouvernement keert aan het schoolbestuur uit het salaris, verminderd met het schoolgeld.

In het *Koloniaal Verslag* leest men op bladz. 15:

„Wanneer, zooals in vorige verslagen ook is geschied, rekening gehouden wordt met de omstandigheden, waaronder gewerkt wordt, dan kan van het onderwijs op de ondersteunde bijzondere lagere scholen gezegd worden, dat in 1919 opnieuw getracht is, het peil van het onderwijs op te voeren — en op verschillende scholen met goed gevolg — al is nog bereikt, wat, wanneer de belemmerende factoren hun invloed niet langer doen gevoelen, bereikt moet worden. Meer en meer blijkt, dat de volkstaal bij het onderwijs op de Benedenwindsche eilanden zoo goed als geheel gemist kan worden, eenige leerkrachten bereikten verrassende uitkomsten juist door die taal in het geheel niet bij het onderwijs te bezigen.

Aanvulling van den voorraad leermiddelen zal op vele scholen noodig zijn. Op meer scholen zijn reeds betere lees- en rekenboeken ingevoerd en zijn de leermiddelen voor het aanvankelijk leesonderwijs vermeerderd. Zoo spoedig mogelijk zal het in het vorige verslag geopperde denkbeeld van aanschaffing van leesboeken aansluitende bij de toestanden in de kolonie, worden uitgewerkt. Zoolang echter nog geen leesboeken gereed zijn, die rekening houden met de eischen van het onderwijs in de kolonie, worden de beste in Nederland uitgegeven series gekozen."

Het is wel een geschikt middel om den voorraad leermiddelen aan te vullen, hetgeen hier wordt noodig geacht, wanneer men het subsidie laat uitkeeren aan den onderwijzer en inhoudt de schoolgelden, waaruit die leermiddelen moeten worden gevonden.

Een andere merkwaardigheid is, dat men de gelijkstelling niet toepast op de onderwijzeressen der vierde klasse, die bij een vroegere onderwijsverordening als zoodanig op grond van practische ervaring zijn erkend.

Er wordt eindelijk geen uitkeering gedaan voor respectievelijk 4 en 5 leden van het personeel van het Sint Thomascollege, de m. u. l. o.-school voor jongens en het Sint Martinusgesticht, de m. u. l. o.-school voor meisjes. Men doet dit, naar het schijnt, niet op grond, dat deze inrichtingen geen m. u. l. o.-scholen zouden zijn en slechts recht hebben op het salaris van 3 of 4 leerkrachten. De beide vorige Gouverneurs hebben over het karakter dier scholen steeds anders gedacht. Bij de onderwijsverordening door den tegenwoordigen Gouverneur een vorig jaar ingediend, gelden zij als zoodanig. Beide scholen hebben ook steeds voldaan aan de eischen, aan de m. u. l. o.-scholen gesteld en in het programma dier scholen gevolgd. In de Koloniale Verslagen is over deze beide scholen nooit anders gesproken dan als van m. u. l. o.-scholen. In het jongste *Koloniaal Verslag*, dat de onderteekening draagt van dezen Minister, lees ik op bladz. 15:

„De beide bijzondere m. u. l. o.-scholen in het stadsdistrict op Curaçao hadden bevredigende uitkomsten. Op het St. Thomascollege behaalden 5 van de 8 leerlingen van de achtste klasse een getuigschrift. De meeste leerlingen van de achtste klasse van het St. Martinusgesticht zullen in 1920 de nieuwe negende klasse volgen. Die school reikte tot nu toe geen getuigschriften uit."

Hier worden die scholen dus niet alleen beschouwd als m. u. l. o.-scholen, maar hun werk als zoodanig ook gewaardeerd.

En op blz. 14 staat:

„Alleen op de Roomsch-Katholieke m. u. l. o.-scholen op Curaçao wordt schoolgeld geheven tot een iets lager bedrag dan op de openbare m. u. l. o.-scholen, maar ook daar was een aantal vrijstellingen en verminderingen noodig, zoodat het gemiddeld schoolgeld per leerling per jaar op het St. Thomascollege f 30 en op het St. Martinusgesticht f 25 bedroeg.

De geldende onderwijsverordening erkent ook de bijzondere m. u. l. o.-school. Hoe men dan ook aan deze interpretatie komt, is een niet op te lossen raadsel.

Zie ik wel, dan werkt de inhouding der schoolgelden dubbel onbillijk, juist waar geen salaris wordt uitgekeerd voor een deel van het personeel aan deze m. u. l. o.-scholen. Volgens het *Koloniaal Verslag* worden toch alleen schoolgelden geheven op de openbare en deze twee bijzondere m. u. l. o.-scholen, op de vervolgklasse der bijzondere meisjesschool op Aruba en de school voor jongens en meisjes te Philipsburg en in de hoogere klassen van de bijzondere school op Aruba, doch op deze laatste voor het onderwijs in Engelsch buiten de schooluren. De schoolgelden, die worden ingehouden, zijn dus vermoedelijk voor een groot deel de schoolgelden, geheven aan dezelfde m. u. l. o.-scholen die, omdat zij plotseling niet meer als m. u. l. o.-scholen worden beschouwd, voor een aanzienlijk deel van het personeel geen salaris ontvangen.

Voor het bepalen van het getal leerkrachten, waarvoor het salaris wordt uitgekeerd, geldt trouwens nog bovendien deze eigenaardige bepaling, dat voor de bepaling van het getal schoolgaande kinderen alleen in aanmerking komen kinderen, die niet meer dan een-derde der schooltijden hebben verzuimd.

Als gevolg daarvan zijn er, of kunnen er weer zijn leerkrachten, waarvoor geen uitkeering plaats heeft.

De onbillijkheid van deze bepaling wordt geïllustreerd in het door Zijn Excellentie den Minister geteekende *Koloniaal Verslag* voor 1919. Er wordt daarin herinnerd dat ook thans weer werd waargenomen, dat voor vele scholen het aantal ingeschreven leerlingen in de eerste maanden van het jaar blijft toenemen, om daarna sterk te dalen. Als voorbeelden van de daling worden dan bij het bijzonder onderwijs genoemd de school voor meisjes in de wijk Pietermaai op Curaçao (23,85 pct.), de school voor meisjes aan den Kortijnweg op Curaçao (25,75 pct.), de school voor jongens en meisjes te Noord op Aruba (25,75 pct.), die te Savoneta op Aruba (18,57 pct.), die te Santa Cruz op Aruba (39,12 pct.), Op de openbare scholen, die hiermede zijn gelijk te stellen, is het echter vooral niet beter. Zij is op Sint Eustatius 35,55 pct. In het *Koloniaal Verslag* wordt het betrekkelijk schoolverzuim op St. Martin en St. Eustatius uitdrukkelijk „nog hoog" genoemd, „vergeleken met dat op die op de overige eilanden en met „de bijzondere op dezelfde eilanden." En welke zijn nu, volgens dit *Koloniaal Verslag*, de redenen van dit stijgen en dalen der schoolbevolking? Voor Curaçao worden als voornaamste oorzaken genoemd: de misoogst en de uittocht naar Cuba; voor St. Eustatius de oogsttijd in het einde van het jaar; voor St. Martin (waar dientengevolge te Kleinbaai een stijging van 25,86 pct. der leerlingen op de openbare school in den loop van het jaar plaats vond) het terugkeeren van vele leerlingen van St. Domingo, die dan in het begin van het volgende jaar weer verdwijnen. Het algemeen is dus de reden de op en neer gaande economische toestand en de armoede, die daaruit voortvloeit, en in verband daarmede het tijdelijk onttrekken om buiten de kolonie werk te zoeken. In 1919 heeft men bij de algemeene armoede het schoolverzuim doen bestrijden door schoolvoeding en schoolkleeding, met als gevolg een trouwer schoolbezoek.

Bij het aanstellen van personeel is natuurlijk te rekenen op het getal onderwijzers, noodig voor de ingeschreven leerlingen. Indien om een der genoemde van het schoolbestuur onafhankelijke redenen, of door ziekte (epidemie niet uitgezonderd) een groot aantal kinderen een-derde der schooltijden verzuimen en dus achteraf het getal onderwijzers naar de bepalingen minder groot behoeft te zijn, dan vervalt voor dezen het subsidie.

Deze bepaling is voor mij het toppunt van onbillijkheid. Zij zal m. i. bij volledige gelijkstelling in zekeren zin automatisch moeten vervallen. De regelen, bepalende het getal onderwijzers, dat wordt aangesteld, zullen dan toch dezelfde moeten zijn voor het openbaar als voor het bijzonder onderwijs. De onbillijkheid moet echter m. i. dadelijk eens worden opgeheven, waar zij, als gevolg der gelijkstelling in salaris, het scherpst wordt gevoeld.

Men ziet, dat aan de gelijkstelling in de practijk, ook voor wat alleen de salarissen betreft, heel wat ontbreekt, ja dat zij is een caricatuur van een werkelijke gelijkstelling. Men zou dan ook oppervlakkig geneigd zijn, aan een saboteeren van de gelijkstelling door personen, die haar niet welwillend zijn gezind, te denken. Laat ik dadelijk zeggen, dat daarvan m. i. ten eenenmale geen sprake kan zijn, omdat, naar mij bekend is, de autoriteiten op Curaçao in de eerlijke overtuiging leven, dat zij, handelende zooals zij doen, de mij niet bekende voorschriften van den Minister hebben opgevolgd. De Minister nu is, hij heeft dat met de daad getoond, een oprecht voorstander van de gelijkstelling en hij wil de gelijkstelling volkomen zooals in Nederland. Het kan dus niet anders of men staat hier voor een geweldig misverstand bij het bestuur in Curaçao, dat de bedoelingen van den Minister niet goed heeft begrepen. Mogelijk is ook van invloed geweest, dat, toen de Minister een aanschrijving deed, hij de salarisregeling der onderwijzers in Nederland niet kende, en daardoor wellicht niet de gevolgen der financieele gelijkstelling in salarissen practisch voor oogen had. Het verschil in salarissen op grond dat bijzondere onderwijzers in den regel niet gehuwd zijn, zou aldus misschien zijn te verklaren. Aan den Minister vraag ik dan ook niets anders en niets meer — overtuigd zoowel van de goede bedoeling van Zijn Excellentie als van die der koloniale autoriteiten — dan de toezegging, zoo spoedig mogelijk het misverstand uit den weg te ruimen en den Gouverneur te beduiden, dat, in overeenstemming met het Regeeringsreglement en het moederlandsche voorbeeld, de gelijkstelling in salaris even volkomen moet worden gemaakt als zij in Nederland destijds is gemaakt en, dat, om slechts de hoofdpunten te noemen, geen meeningsverschil mogelijk kan zijn, met name, dat:

1o. indien men onderscheid wil maken tusschen salarissen van gehuwden en ongehuwden, dit onderscheid moet worden uitgesproken en toepassing moet vinden mede voor het openbaar onderwijs;

2o. de gelijkstelling insluit toekenning aan de bijzondere onderwijzers van alle toelagen en bijslagen, aan de openbare onderwijzers toegekend;

3o. dienstjaren in Nederland ook voor het bijzonder onderwijs van alle toelagen en bijslagen, aan de openbare onderwijzers toegekend;

3o. dienstjaren in Nederland ook voor het bijzonder onderwijs bij de betaling van het salaris moeten medetellen:

4o. de beide bijzondere m. u. l. o.-scholen als zoodanig moeten worden behandeld en haar het salaris behoort te worden uitgekeerd ook voor de leerkrachten, door de m. u. l. o.-school gevorderd;

5o. zoolang de gelijkstelling niet volkomen is, van inhouding der schoolgelden geen sprake kan zijn en voor zoover deze ingehouden zijn, moeten worden uitbetaald, een en ander natuurlijk met terugwerking tot het oogenblik, waarop de gelijkstelling der salarissen is gaan werken.

(Wordt vervolgd.)

---

eenvoudige draadlooze telephoon-ontvang-installatie mee nemen naar Curaçao. En dan? Niemand in staat je'n draadloos phòontje te sturen. Komt er niet op aan. 'n Petitie aan 't gouvernement om 'n draadloos telephoon station in de stad op te richten, wat natuurlijk dadelijk gebeurt. En dan? Wel, dan heb ik tenminste op mijn geïsoleerde buitenpost voeling met de stad. En dan? Dan krijg ik elken dag 't laatste telegrafische nieuws te hooren, en bij periculum in mora, zie je in no-time, dokter of apotheker of politie of 'n kist met hoognoodige provisie je erf oprijden, wat ook veel waard is. En weet je, wat ik dan nog meer zal stipuleeren? Dat ze Zondagavond om half 8 in muziektent op de Waterkanten 'n draadloos telephonisch verzendapparaat deponeeren, snapt U? Dan zit ik doodkalm in mijn wipstoel op San Willibrordo met mijn hoofdbandje om voor mijn toestel en geniet tegelijkertijd van de heerlijke artistieke praestaties van Boskaljon's beroemde muziekkapel. Dat mogen we buiten heusch wel hebben. En toen viel ik in slaap, waarmee ik niets onaangenaams bedoel.

Heb bij mijn aankomst op Curaçao 'n maand of wat geleden, geen wireless-telephoontoestel ingeklaard, 't dacht mij beter voorshands 'n afwachtende houding aan te nemen.

Maar serieus, wordt 't nu toch heusch geen tijd, dat zoo'n modern apparaat ook op Curaçao z'n entrée joyeuse doet? Energieke chef van onze draadlooze is voortvarend genoeg; aan hem zal 't niet liggen of morgenochtend, neen van avond nog, worden de daartoe benoodigde toestellen telegraphisch besteld.

't Is alleen maar 'n kwestie van initiatief.

Welnu, ik heb nu dit balletje opgegooid, aan de mannen die er voor staan is 't nu, dit balletje met 'n reuzenkick te doen voortrollen tot op 't PLEIN in den Haag, tot in 't bureau van onzen minister van Koloniën, die, ik twijfel er niet aan, 't met beide handen zal opvangen, en per omgaande naar Curaçao seinen zal: „all right, ga je gang maar."

En als dan die glorieuse dag is aangebroken, waarop de hooge Curaçaosche Oomes 't eerste officieele draadloos telefonisch gesprek met andere dito-Oomes in Holland hebben gevoerd, dan stap ik onmiddelijk met twee vingers in mijn rechtervestzakje naar 't loket voor het 1e West-Indische station van draadlooze telephonie, en vraag aansluiting met Rotterdam.

En dan zal 't voor mij zijn 'n nooit hoog genoeg te schatten genot en voldoening, nog eens die dierbre stem te kunnen hooren van mijn hoogbejaarde moeder, wie 't vaarwel zeggen mij oneindig zwaarder viel dan wie ook kan bevroeden.

Nog eens, laat Holland, die 't eerst van alle West-Indische kolonies haar pracht-antennes plantte in Curaçao's rotsige bodem, nu ook de primeur hebben van de *eerste* installatie van draadlooze telephonie.

Groep Antillen van 't Nederlandsch Verbond, toe, help me, wat trouwens geheel in uw lijn is, met 'n motie van adhæsie.

Aan al mijn lezers 'n Zalig Paschen!

Jan Paul.

San Willibrordo.
Paschen 1921.

INGEZONDEN.

Curaçao, 30 Maart 1921.
Aan de Redactie
van de AMIGOE DI CURAÇAO
Alhier.

Weledele Heer:

Naar aanleiding van Uw *Naschrift* op ons ingezonden stuk in het laatste nummer van Uw blad, veroorloven wij ons eenige opmerkingen, welke U wel zal willen opnemen in Uw eerstvolgend nummer.

1. Alhoewel U het debat gesloten heeft, omdat de zaak ruim voldoende van alle kanten beschouwd is, vertrouwen wij, dat er geen bezwaar bij U zal bestaan om dit schrijven te publiceeren, daar U ons de gelegenheid niet mag ontnemen enkele Uwer beweringen recht te zetten.

Wij zullen onze beschouwingen zoo kort mogelijk maken en ons bepalen tot de punten, welke door U bestreden of in twijfel getrokken worden.

2. Van het begin af hebben wij zeer duidelijk doen uitkomen dat het lichttarief door het Gouvernement wordt vastgesteld (wil U liever zeggen: Goedgekeurd, ons goed), na te rade te zijn gegaan met de belangen van concessionarissen en verbruikers. Uw stuk insinueert nu alsof niet behoorlijk rekening gehouden is met de belangen der verbruikers. Dit is unfair, want wij hebben ook de motieven voor de tariefverhooging in onze vorige stukken uiteengezet. Waar U verder zelf zegt, dat het Gouvernement *noodgedwongen* tot verhooging is overgegaan, blijkt wel, dat Uw geheel betoog gevoeglijk in de pen had kunnen blijven. De nood, d. i. de drang der omstandigheden, dwong het Gouvernemet om een verhoogd tarief goed te keuren, opdat onze belangen niet verwaarloosd zouden worden. Uw eigen uitdrukking toont overigens aan, dat ook de belangen der verbruikers behoorlijk behartigd zijn geworden.

3. Het uitstel in de prijsbepaling dit jaar tot medio Februari heeft op *ons* verzoek plaats gehad. De verklaring, welke U daaraan geeft en de conclusie, die U daarop bouwt, raken kant noch wal.

Van tegenhouding door het Gouvernement van de verhooging gedurende de twee eerste maanden van het jaar was geen sprake. De bepaling van het tarief op f. 2.30 gedurende die maanden is op *ons* voorstel geschied, om gelegenheid te geven tot eventueel bedanken door de verbruikers, die zich niet aan het nieuwe tarief wenschten te onderwerpen.

4. U schijnt te meenen, dat wij ons contract met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij betreffende de levering van stookolie, zoo maar kunnen negeeren om olie van onze firma te betrekken, omdat deze goedkooper is. Het is bij ons geen gewoonte onze contractueele verplichtingen niet na te komen.

5. De lichten in de operatiekamers van St. Elisabeth's Gasthuis zijn beslist eenige jaren *vóór* 1917,—wij meenen in 1914,— geïnstalleerd, onder beding, dat voor het gebruik daarvan per keer betaald zou worden. Pas in December 1917, zooals reeds door ons medegedeeld, zijn de lichten als vaste ingeschreven en wel om reden door de Overste en de Operatiezuster aan den Directeur der Instelling opgegeven, n. l. dat die lichten benoodigd waren voor het steriliseeren en schoonmaken van instrumenten den avond vóór eenige operatie. Hiervoor staat de Directeur borg.

6. U vraagt waarom er *nu* geen lampjes van 110 Volts meer in omloop zijn. Ter geruststelling mogen wij verzekeren dat die lampen steeds bij ons verkrijgbaar zijn. Er is dus volstrekt geen grond voor Uwe insinuatie.

Uwe veronderstelling, dat lampjes van 100 Volts, voornamelijk die in de nabijheid van de Centrale, bij een spanning van 110 Volts terstond zouden stuk springen, is geheel zonder grond. Dergelijke lampjes zullen een korter bestaan hebben dan wanneer zij op 110 Volts berekend zijn, dat is al.

7. U spreekt aldoor van eene vernieuwing der concessie in 1926. Ook hier is Uwe Redactie geheel verkeerd ingelicht, aangezien de bestaande concessie loopt tot 1939. Dit neemt echter niet weg, dat wij, zooals reeds tevoren door ons is kenbaar gemaakt, te allen tijde gaarne bereid zijn in ernstige overweging te nemen elke voorstel, dat leiden kan tot het van de hand doen van de Inrichting.

Uwe verdere beweringen eischen geen afzonderlijke beantwoording.

Hoogachtend,

S. E. L. MADURO & SONS.

Naschrift der Redaktie.

Wij hebben ons veroorloofd den bovenstaanden brief van eenige nummers te voorzien, om het verwijzen naar bepaalde gedeelten te vergemakkelijken en ons antwoord zoo beknopt mogelijk te maken.

Ad. 1. Eigenlijk gezegd hebben wij zeer groot bezwaar tegen de plaatsing van dit stuk, omdat het debat gesloten was. Doch wij willen tegenover de firma Maduro het *Hoor en Wederhoor* zoo ruim mogelijk in toepassing brengen. Ter wille onzer lezers echter, die van *das Gute zu viel* zouden krijgen, beschouwen wij dit onherroepelijk als het definitieve slot.

Ad. 2. Op het slot weerlegt de schrijver zelf de insinuatie die hij ons toedicht. Trouwens onze uitdrukking *noodgedwongen* bewijst juist dat het gouvernement wel degelijk voor de belangen der verbruikers is opgekomen.

Ad. 3. Hiervan nemen wij gaarne akte.

Ad. 4. Nooit of nimmer is het ons in de gedachte gekomen, noch hebben wij ergens beweerd, dat de firma Maduro & Sons haar contractueele verplichtingen niet na zou komen. Daar is die firma veel te solied voor om zoo iets te durven denken. — Alles hangt hier af van de bewoordingen van dit contract, waarvan wij den inhoud niet kennen. Wij beschouwen de firmanten als veel te geroutineerde handelslui om een contract af te sluiten, waarbij zij hun eigen belangen geheel uit het oog zouden verliezen. — Wij kunnen ons zeer goed een contract denken, waarbij wordt overeengekomen, dat de firma

de stookolie tegen fl. 70 per ton de C. P. M. *kan* (niet, *moet*) betrek-, ingeval haar eigen voorraad op *tet* ontoereikend of uitgeput raakt.
Ad. 5. Voor wat vroeger gebeurde, schrijver dezes niet instaan. Zegeschiedt dat tegenwoordig niet er. Nu het Gasthuis over méér technisch personeel beschikt, is dat trouns ook niet meer noodig.
Ad. 6. Wij hebben niet gezegd, dat lampjes van 110 volts niet er bij de firma verkrijgbaar, wel dat niet meer in omloop waren.— En wie zeggen, wat het juiste verschil en waar precies de grens ligt schen hetgeen wij beweerden, die lampjes bij een spanning van volts terstond zouden stuk sprin- en wat de schrijver zeer euphestisch toegeeft: *dat zij een korter staan hebben?*
Ad. 7. Geenszins op losse gronn hebben wij beweerd dat de consie in 1926 eindigt, steunend op n aanteekening, die wij eenige jaren leden maakten uit het werk van: DE JONCHEERE, *Geschiedenis der lastingen in de kolonie Curaçao* (1905), ar gezegd wordt, dat de concessie or het electrisch licht verleend werd 1889. (Zie Publ. Blad. 21), welke ncessie in het jaar 1900 overgenon werd door de firma S. E. L. MADURO & SONS en toen bepaald op jaar, ingaande met 1 Januari 1901. Het schijnt dus dat deze concessie er verlengd werd tot 1939. Wij hebn onze aanteekeningen nu in dezen est gewijzigd.
Tot slot brengen wij aan de firma E. L. MADURO & SONS onzen opchten dank voor het meerder licht, t zij in figuurlijken zin over *Het Electrisch Licht* deed opgaan en voegen er n wensch bij dat wij het spoedig mon beleven dat ook in letterlijken zin t op schitterende wijze moge verwenlijkt worden.

Berichten uit de Kolonie.

Vrouwen als getuigen bij akte.

Bij de 2e Kamer is ingediend een etsontwerp tot wijziging van de artt: , 131 en 991 van het Burgerl. Wetboek van art. 858 van het Wetboek van urgerl. Rechtsvordering, zoomede van t. 23 der Wet op het Notarisambt, rekkende tot het toelaten van vrouwen s getuigen bij akten.
Blijkens de Memorie van Toelichting omt het den minister van Justitie met staatscommissie Kappeyne-Limburg oor, dat in de burgerlijke wetgeving ehoort te worden aanvaard de mogeikheid, dat niet alleen mannen, doch vrouwen optreden als getuigen bij et opmaken van akten van den burerlijken stand en bij testamenten. Imers de functie van getuigen kan met erustheid ook aan vrouwen worden evertrouwd.

Een nieuwe regentijd.

Curaçao is een land van uitzondeingen. Het is reeds zoo menigmaal ezegd, en telkens weer wordt het pnieuw bewaarheid.
De twee laatste maanden van het afgeloopen jaar hebben wij den regenijd gehad, die eigenlijk geen regentijd was, want de oogst is overal finaal mislukt. De droege tijd zette zich reeds n Januari van dit jaar zoo sterk in, dat wij nu half Maart reeds even ver gevorderd waren als andere jaren in uni of Juli. Nergens groen te bespeuren. Nagenoeg alle putten droog, vele enbakken reeds op rantsoen gesteld. De vooruitzichten allertreurigst.
Awa di Cuaresma, een regenbuitje in Maart, behoort tot de goede gewoonten, al is het dikwijls schraaltjes, al slaat het ook wel eens een jaartje over. Wat we echter dit jaar beleefd hebben, kunnen zich de oudste menschen niet herinneren. Het had dezer dagen den schijn, alsof we volop in den regentijd zaten, en dan nog wel zoo'n echte ouderwetsche regentijd. Reeds in ons vorig nummer vermeldden wij een paar fiksche buitjes op Zaterdag 19 en Zondag 20 Maart. Doch dat was maar een voorproefje. De vorige week Zaterdagavond begon het voor goed. Paaschzondag den geheelen dag bij herhaling verschillende korte, stevige buien. Doch Maandag en Dinsdag waren het formeele regendagen. Vooral in den namiddag viel er op beide dagen gestadig dóór een echte malsche regen, bijwijlen door kletterende plasregens afgewisseld. Wat vooral merkwaardig is, wat we in de laatste jaren zoo goed als niet meer noteerden, het waren algemeene regens over het geheele eiland. Overal zonder uitzondering heeft het geregend. Overal staan de dammen vol water. Op sommige plaatsen geleek het een overstrooming. Op West-punt b.v. viel Maandagmorgen van 8 tot 12 uur ongeveer 80 mM. Ook op Barber was het buitengewoon. De rooien stroomden met volle kracht.
Wel is waar is de plant- en oogsttijd voorbij. Doch voor de veestapel zijn deze regens een rijken zegen geweest.
Overal spruit het groen nu weer volop uit den grond. Ook de putten kunnen nu weer wat bijkomen. En dat was hard noodig. Het putwater, dat in den laatsten tijd in de stad verkocht werd, was van slechte kwaliteit. Het was bijna volslagen brak water, wat zelfs voor waschwater bijna niet te gebruiken was.
Volgens den regenmeter in het Fort Amsterdam bedroeg de regenval in de vier dagen hier in de stad 60 mM. In de beneden districten viel tusschen 60 en 80 mM. Op Westpunt viel in die dagen te samen 115 mM.
Ook op Bonaire en Aruba heeft het flink geregend. Op Bonaire (Playa) 90 mM., op Aruba (Playa) 68 mM. In de buitenparochies van Aruba, vooral op Sabaneta heeft het nog zwaarder geregend dan op de Playa.

Een snijpartij.

Maandag avond na 9 uur werd in het St. Elisabeth's Gasthuis een vrouw binnen gebracht, die op een schandelijke wijze was toegetakeld. Geheel haar kleed aan de voorzijde was met bloed overdekt. Op haar voorhoofd had zij een diepe wonde die voorloopig verbonden was. Dwars over neus en over haar bovenlip gaapte een wonde, terwijl in den arm nog twee steekwonden en de binnenzijde van de hand over de geheele breedte was ingesneden. Dat alles was haar door een andere vrouw uit louter liefdevuur en minnenijd toegebracht, Dr.-Winkel had ruim een uur noodig voor reparatie om die wonden te hechten en te verbinden. De gekwetste verkeerde bovendien onder den invloed van sterken drank. De tegenpartij, zoo mogen we gerust veronderstellen, zal daar wel evenmin vrij van geweest zijn. Van een nuchter koel verstand durven wij zulk een onmenschelijk gedrag niet aannemen.

Aruba.

De Heer J. H. EMAN, ondernemer van A. V. O. *Neptunus* op Aruba heeft met zijn goulet *20 de Julio* een dienst van *2 maal per week* geopend tusschen Aruba en Curaçao, om visch op ijs hierheen te vervoeren. De bark gaat Dinsdag en Zaterdag van Aruba. Menigeen op Curaçao heeft het vroeger betreurd, dat indertijd die aanvoer van de fijne Koningsvisch en Pargo gestaakt werd. Voortaan zal er dus tweemaal per week verscher Koningsvisch à 30 cts per pond en Pargo à 20 cts per pond verkrijgbaar zijn.

† John V. Monsanto.

Weer heeft er een verschrikkelijk auto-ongeluk hier plaats gegrepen, dat des te meer indrukt gemaak heeft, daar het slachtoffer een algemeen bekende persoonlijkheid was uit onze samenleving. De Heer J. V. MONSANTO, die sinds vele jaren Consul van Haïti was te dezer stede, kwam Zondag avond te 7 uur ongeveer uit de Theaterstraat, waar hij bij een vriend een bezoek gebracht, en begaf zich naar zijn woonhuis in de onmiddelijke nabijheid op Pietermaai gelegen. Waarschijnlijk misleid door de duisternis en den neervallenden regen, liep hij dóór, vóórdat nog een auto geheel en al gepasseerd was met het rampzalig gevolg, dat hij door het achterste gedeelte van dien auto gegrepen en achterover geworpen werd. Door den geweldigen slag bekwam hij een schedelbreuk.
Toen de ongelukkige van den grond werd opgenomen, was hij reeds overleden. —
Aan de geachte familieleden brengen wij onze oprechte deelneming bij dit ontzettend verlies.

Voetbalmatch.

Morgen namiddag ten half 5 uur *precies* zal er een voetbalwedstrijd gehouden worden op het terrein van *Mundo Nobo* tusschen *Juliana* en *Sparta*.

Koloniale Inkomsten.

A. Aan Belastingen in het 4e kwartaal 1920 voor het eiland Curaçao:

	4e kw 1920	4e kw 1919
Invoerrechten	127.527	89.206
Accijns	20.575	56.587
Grondbelasting	13.266	10.714
Gebruiksbel.	5.310	3.361
Successie	nihil	2.094
Petrol. Raffin. belasting	2.212	nihil
Buitengewone Inkomstbel.	6.725	7.630
samen met andere bel.	247.584	193.575

B. Aan eenige andere inkomsten

	4e kw 1920	4e kw 1919
Opbst. zeilvaart	3.210	1.276
Huur landsgr.	4.212	2.844
Uitvoerrecht	20.738	6.839
Posterij	9.327	7.578
Draadlooze	4.017	2.327
Cur. Bank	14.366	11.280
Openb. Gez. dst.	1.373	683
Loodsgelden	14.834	12.344
Alle andre ontv	114.318	146.724
te zamen met alle andere niet genmde inkomsten	208.769	214.951
A en B samen.	456.353	408.526

Inkomsten der Belastingen over de **geheele Kolonie** *over het 4e kwartaal*

	in 1920	in 1919
	271.665	218.514
van alle andre inkomsten	223.913	253.974
Te zamen	495.578	472.488

Inkomsten over de **geheele kolonie** over het **geheele jaar**

	in 1920	in 1919
Aan Belastgn	1.068.157	879.236
Aan andr. ink	1.162.327	597.405
	2.230.484	1.476.641

Over 1920 werden de uitgaven geschat op 2.020.556, zoodat er een overschot van f. 209.928 zou zijn.
Doch dit is in de verste verte het geval niet. De genoemde inkomsten van f 2.230.484 geven dus de ware verhouding niet van den werkelijken stand der koloniale kas over 1920. De reden hiervan is, dat onder de bovengenoemde inkomsten ook een bedrag begrepen is van rond f 600.000, de opbrengst van de verkochte levensmiddelen door het *Bureau voor Voedselvoorziening* terwijl de aankoopsom dier levensmiddelen niet onder de uitgaven is opgenomen. Als men nu weet, dat er op die verkoop van levensmiddelen door het Gouvernement nog een aanzienlijk bedrag toegelegd is, dan sluit de Koloniale kas nog met een belangrijk tekort, dat door subsidie van het Moederland moet gedekt worden.

Dankbetuiging.

Ontvangen van de Gouvernementssecretarie: *Het Koloniaal Verslag over 1919 Curaçao.*

Amerikaansche Consul te Rome.

Door President Harding van de Ver. St. is de Zeer Eerw. Heer JOSEPH DENNING, pastoor van Marion, een stadje van ongeveer 5000 zielen in de Ver. St., benoemd tot consul te Rome, geheel in overeenstemming met het advies van de Regeering in Washington.

Onze Gouverneur.

Als een loopend vuurtje verspreidde zich Zondag en Maandag het gerucht door de stad, dat Z.Exc. Gouverneur HELFRICH ll. Zaterdag aan den Raad van Bestuur en den Kolonialen Raad mededeeling had gedaan, dat Z.Exc. bij HR Ms' Regeering zijn verzoek om ontslag als Gouverneur der Kolonie heeft ingediend.

Dit aftreden komt onverwacht en maakt aan een zeer kortstondig Bestuur van nog geen twee jaar een einde.
Velen met ons zullen dit aftreden ten zeerste betreuren. Weinige Gouverneurs hebben zeker zooveel actieviteit als de tegenwoordige aan den dag gelegd. Over de motieven die Z.Exc. tot deze ontslagaanvraage bewogen hebben kunnen wij ons vooralsnog slechts in gissingen verdiepen, en het zou voorbarig zijn reeds nu ze uit te spreken.

Zichzelf geopereerd.

Uit New-York wordt gemeld, dat de zestigjarige Amerikaansche dokter Kane, eerste chirurg van een ziekenhuis in Pennsylvania, zich zelf opereerde voor een ontsteking aan den blinden darm. Terwijl hij op de operatietafel lag, hield een verpleegster zijn hoofd voorover opdat hij kon zien. Daarna paste de dokter verdoovingsmiddelen toe en desinfecteerde hij de weefsels, sloot de bloedvaten en verwijderde hij den darm, waarna hij de wonde weer dichtnaaide. Hij zeide later, geen nadeelige gevolgen van zijn operatie te gevoelen, en hoopt snel te genezen.

† Eerw. Soeur Ma. Elisabeth.

Woensdag middag overleed in het Pensionaat van *Welgelegen* de Eerw. Sœur Ma. Elisabeth (in de wereld mej. Delphina Maduro). Zij werd geboren op Aruba 24 Dec. 1858. En trad in de Congregatie der Eerw. Zusters van Roosendaal — alhier op Habaai 2 Februari 1878 en deed haar religieuse professie den 4 October 1880.
Al dien tijd was en bleef zij werkzaam op Welgelegen, waar zij den post van verpleegster der zieken op de meest verdienstelijke wijze waarnam. Zij, die zooveel zieken met de grootste liefde verzorgd en van nabij het lijden van anderen aanschouwd had, heeft zelf op haar ziekbed vele benauwdheden te verduren gehad, maar met bewonderenswaardig geduld die pijnen geleden tot God haar dienares tot zich riep.

R. I. P.

Reis naar Caracas.

A. s. Donderdag zal Zijn Exc. Gouverneur HELFRICH vergezeld van zijn beide adjudanten en de Heer H. Boomgaart, Gouvernements Secretaris, per SS. *Oranje Nassau* de voorgenomen reis naar La Guayra aanvaarden, ten einde een bezoek te brengen aan Caracas, op uitnoodiging van Generaal J. V. GOMEZ, President der Venezolaansche Republiek om ruim een week later met een der sehepen der *Red D Line* van daar terug te keeren.
Wij wenschen Z.Exc. een voorspoedige reis en aangenaam verblijf in de Venezolaansche hoofdstad en voegen er den wensch bij dat dit bezoek er toe mogen bijdragen om de wederzijdsche verhouding tusschen ons eiland en de naburige Republiek zoo mogelijk nog hartelijker te maken en den bloei van den handel over en weer nog hooger op te voeren.

Een overwonnen standpunt.

Een overwonnen standpunt — dàt is het *anti-clericalisme.*
Aldus het *liberale* dagblad *Het Vaderland* in zijn nummer van 22 Jan. j.l. Het blad schrijft als volgt:
„Wij zeggen van harte *De Loods* na, dat het anti-clericalisme, ja de vaak beslist vijandige stemming tegen allen godsdienst, welke het liberalisme en de vrijzinnigheid in den loop der jaren steeds meer impopulair hebben gemaakt, voor ons tot het verleden behooren. Het is een overwonnen standpunt dat in ons gedachtenleven geen plaats meer kan vinden."
We helpen van harte hopen, dat de heeren vrijzinnigen en liberalen nu wezenlijk zullen blijk geven dit standpunt voor goed te hebben verlaten.
Mocht onverhoopt, mettertijd toch weer eens blijken dat de oude zuurdeesem nog niet uitgedreven is, dan mogen zij zich deze uitspraak van „Het Vaderland" over *een overwonnen standpunt* nog eens herinneren.

Programma.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1. The Thunderer — Marche — J. P. Sousa
2. Le Poete et le Paysan — Ouverture — F. von Suppé
3. Bouquet de Orquideas — Valse — R. Barba
4. Fantaisie sur Le Traviata — G. Verdi
5. Le Tango Du Reve — van Malderen
6. Potpourri aus der Graf Von Luxemburg — F. Léhar
7. Bella Imagen — Danza — J. Campos
8. Jazz (Ramona) — Fox-Trot — (le uitv.) W. James

BUITENLAND.

Engeland en de Ver. Staten.

Dit jaar moet Engeland voor rentebetaling, enz. van zijn oorlogsschulden 50 millioen pond sterling of 600 millioen gld aan de Ver. Staten afdragen.

Nu wil Engeland aansturen op een politiek van kwijtschelding der oorlogsschulden.

Deze zaak is in het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden ter sprake gekomen, waarbij de minister van financiën opmerkte, dat zekere geallieerde regeering aan de Ver. Staten had voorgesteld, de financieele leeningsverplichtingen der geallieerden te schrappen.

Hij wilde niet zeggen, welke regeering dit voorstel had gedaan.

Intusschen hebben de Engelschen zich blij gemaakt met een dooden musch. Want de Amerikaansche minister zei, dat aan zoo iets, als die geallieerde mogendheid had gevraagd, niet te denken valt. Alle voorstellen waren van de hand gwezen.

De ontwapening ter Zee.

Naar Reuter uit Washington meldt, heeft Mondell, de republikeinsche leider, in een toespraak tot de marine commissie uit het Huis van Afgevaardigden gezegd, dat het treffen van een internationale overeenkomst tot beperking van de bewapening volstrekt noodzakelijk was, indien eenige der voornaamste naties der wereld een bankroet wilden vermijden.

Hij verklaarde verder, dat Amerika de eenige groote natie is, die bij machte is om enorme land- en zeestrijdmiddelen te onderhouden zonder bankroet te gaan. Het was Amerika's plicht voor te gaan op den weg naar verlichting van de huidige en toekomstige lasten der oorlogsuitgaven welke, ofschoon voor Amerika alleen maar lastig, voor andere naties ondragelijk waren.

Mondell's partijgenooten keurden het voorstel echter af, bewerend, dat zulk een politiek rampspoedig zou wezen en ontwapening onmogelijk is zonder voorafgaande overeenkomst met an dere mogendheden Japan inbegrepen.

Men ziet, het gaat weer om de groote belangentegenstelling in en om den Grooten Oceaan.

De Fransche Kolenmijnen.

De kolenmijnen in het verwoeste gebied zijn productiever dan ooit, waarmee het praatje van de verwoesting voor jaren, die daar zou zijn aangericht, wordt gedood. De productie van Nov. stond alweer 8000 ton boven die van October en voor deze streek rekent men de producte van 1921 op 1 millioen tons, terwijl zij in 1913 nog maar 750.000 tons bedroeg. Het is dan ook een feit, dat men in Frankrijk nauwelijks raad weet met de steenkolen. Men spreekt van een reserve voorraad van 12 tot 15 millioen tons en aan de mijnen hopen de voorraden zich zoodanig op, dat zij een hinder worden voor den geregelden voortgang van het werk. De afschaffing van de kolenkaart deed dan ook direct de prijzen vallen en de prijsverlaging houdt aan, terwijl ook de levensmiddelen wel iets omlaag gingen en het leven goedkoper maakten, al is nog lang niet het niveau bereikt, waarnaar men zoo hartstortelijk verlangt.

Fransche Wijnen.

Voor de wijnmarkt is de prijsdaling een ware catastrophe. De prijzen zijn voor vele soorten tegen begin 1920 tot op de helft terug gevallen en als men rekent dat van den oogst van 1920 naar het heet 55,7 millioen Hect. L. zijn ingekelderd, dan kan men nagaan wat een verlies van deze prijsdaling gevolg moet zijn. De suikercampagne 1920-21 zal een product van 250 millioen kilogram geven. wat zeer overvloedig is, als men weet dat de voorraden aan binnenlandschen suiker 120 millioen kilogram bedragen tegen 54 millioen kilo verleden jaar. Ook de alcoholproductie is zeer sterk vooruit gegaan.

Onmogelijke eischen.

Het gezond verstand van den Engelschen economist John Maynard Keynes is in opstand gekomen tegen de onnoozele eischen op de Parijzer conferentie opgesteld.

Daartoe heeft hij uitgekozen de *Manchester Guardian Weekly*, die sterk en onbevangen genoeg is om aan die stem van 't gezond verstand 't spreken mogelijk te maken. Keynes begint zijn artikel met er op te wijzen, dat hij de mogelijkheid had aanvaard van een schadeloosstelling van 2 miliard gouden Marken per jaar door Duitschland te betalen, maar dat het om politieke en andere reden *dom en onpractisch zou zijn een zóó hooge som te eischen.* Verschillende economisten, waaronder Baruch, de economische adviseur van President Wilson hebben deze schatting aanvaard, maar anderen op wier oordeel wel prijs te stellen is, zijn hooger gegaan, doch geen van hun durfde een hooger bedrag dan 4 milliard gouden Marken te verantwoorden.

Vier milliard gouden Marken is dus het hoogste wat eenig ter zake kundig man voor mogelijk heeft gehouden.

Hoe staan nu de eischen der Parijzer conferentie tegenover deze deskundige uitspraken? De gevraagde som bedraagt voor:

De eerste 2 jaren 2 milliard gouden Mk. De 3 volgende jaren 3 milliard goud. Mk. De 3 volgende jaren 4 milliard goud. Mk. De 3 volgende jaren 5 milliard goud. Mk. De 31 volgende jaren 6 milliard goud. Mk.

Maar dat is niet alles, want behalve dit vaste bedrag wordt nog een veranderlijk bedrag geëischt, dat gelijk is aan 12% van den Duitschen uitvoer. Wat zal dit kunnen worden? Vóór den oorlog had Duitschland's uitvoer eene waarde van 10 milliard gouden Marken. (De invoer was iets hooger). Naar den prijsstand van dit oogenblik zou dezelfde hoeveelheid goederen een waarde hebben van minstens 20 milliard. Nu zal men begrijpen, dat Duitschland zijn jaarlijksche boete slechts kan opbrengen door vergrooting van zijn export. Dus zal zijn uitvoer minstens zijn invoer moeten overtreffen met het bedrag zijner op te brengen boete. Maar de uitvoer kan slechts worden vergroot, als ook de invoer wordt vergroot, want de uit te voeren artikelen (metaal en textielwaren) worden in hoofdzaak gefabriceerd van grondstoffen, die *uit den vreemde* moeten worden ingevoerd. En wie die een naam te verspelen heeft, is er voor te vinden zich te zetten voor het bewijs, dat Duitschland in staat zou zijn jaar na jaar zijn uitvoer 40% boven zijn invoer op te voeren. Om in cijfers te spreken: Als Duitschland een export overschot van 4 milliard gouden marken wil verkrijgen, dan zal het een export van minstens 14 milliard moeten halen en daarvan weer 12% d. i. 1,68 milliard als variabel tribuut moeten opbrengen.

De variabele tribuut heeft dus een zeer bedriegelijk karakter. Om 4 milliard te kunnen opbrengen zou Duitschland een uitvoer van 14 milliard tegenover een invoer van 10 milliard moeten hebben. Dat is dus economisch de geringste eisch, die aan de Duitsche volkshuishouding is gesteld. Maar het fatale van de regeling is hierin gelegen, dat Duitschland als het er in slaagt zijn uitvoer te vergrooten, ook gedwongen wordt telkens een steeds hooger bedrag als veranderlijk tribuut op te brengen. Men kan dan ook als vaststaand aannemen, dat in de jaren waarin het voorgeschreven vaste bedrag van 6 milliard moet worden opgebracht, het variabel bedrag de 2 milliard vast zal overschrijden. De Duitschers komen dan te staan voor een jaarlijksche opbrengst van 8 milliard d. i. voor het dubbele van wat eenig economist ter wereld voor mogelijk houdt.

De voorstellen der Parijzer conferentie zijn dan ook even weinig ernstig als het vredesverdrag zelf is geweest. Alle partijen weten, dat de eischen niet zijn in te willigen. Het zijn eenvoudig zetten op het schaakbord, waardoor geen der medespelenden zich nog laat begoochelen.

Lloyd George gelooft dat hij reeds een heel eind gevorderd is, wanneer hij Briand er van kan overtuigen, dat 2 plus 2 geen 12 is, doch slechts 8. En Briand. steunende op het bewustzijn zijner welsprekendheid, meent in de Fransche Kamer over deze 8 met zulk een elocuentie te kunnen redevoeren, dat hij ieder argument van Poincaré zal kunnen ontzenuwen, als deze komt betoogen hoeveel beter Frankrijk er aan toe zou zijn als 2 plus 2 eens werkelijk 12 ware. Een zoodanige positie heeft in de wereldgeschiedenis nog niet bestaan, zegt Keynes. Zij is te verklaren als het verschrikkelijk gevolg van wat wij propaganda noemen. De consecuentie's ontsnappen ten eenemale aan de controle van hen. die de propaganda op touw zetten en de staatslieden der wereld worden met ontembare kracht gedreven naar het dagelijks zoeken van nieuwe varianten *op het onmogelijke.*

Indien Duitschland in staat zou moeten zijn te voldoen aan de eischen die nu worden gesteld, dan zou zijn uitvoer zoo groot moeten worden, dat het zeker de Engelsche producten van de wereldmarkt zou doen verdwijnen. Om ons tot het concrete te bepalen, zouden wij willen vragen, in welke artikelen zal Duitschland in het jaar 1922 zijn uitvoer zoodanig kunnen vergrooten dat het de 3 à 4 milliard, die er van gevraagd worden, zou kunnen betalen. Vóór den oorlog voerde Duitschland in hoofdzaak ijzer, staal, steenkool, cokes en textielwaren uit. In welke van deze artikelen meent Frankrijk nu, dat het in 1922 zooveel zal kunnen uitvoeren, dat zijn uitvoer 4 milliard boven zijn invoer gaat? Of zijn er nieuwe artikelen die Duitschland uitvoeren moet? Welk zijn dat dan? Laat Frankrijk dat nu eens aan de verbluft wachtende wereld vertellen. En hoe zullen deze artikelen worden uitgevoerd zonder invoer of waarvan moeten de Duitsche industrieelen hun invoer betalen, als zij de opbrengst van het met de ingevoerd grondstoffen voortgebracht product als oorlogsschadevergoeding aan Frankrijk moeten afdragen? Keynes stelt deze concrete vraag voor 1922, omdat er nog velen zijn die meenen, dat het begin der schadeloosstelling nog al redelijk is. Deze ernstige en nuchter practische vragen moeten worden beantwoord. Wanneer dezen eischen van Parijs iets anders zijn dan wind, dan beteekenen zij een volmaakte omvorming van de structuur van den internationalen handel. En wanneer er iets geschiedt, dat hierop ook maar in de verte gelijken zou, dan zou dit den ondergang van Engeland's handel en industrie beteekenen.

Maar uit deze positie ontspruit nog een ander gezichtspunt. Vier milliarden gouden Marken. De inkomsten van de Duitsche regeering bedragen thans 30 milliard papieren Marken, haar uitgaven 100 milliard papieren Marken. Dat wil dus zeggen, dat de Duitsche minister van financiën, die er zich toe zou zetten in allen ernst, deze schuld te betalen, voor het probleem zou komen te staan zijne inkomsten te verdriedubbelen en te gelijker tijd zijne uitgaven tot op de helft terug te brengen. En na eenige jaren, als de dubbele som wordt gevraagd, zou hij zijne inkomsten andermaal moeten verdubbelen.

Maar nu Duitschland nalatig blijft, wat nu? vraagt Keynes.

Nu zal de commissie van herstel moeten optreden. Zij zal de tollen heffen en de belasting innen. Het is voor een Duitschen minister van financiën om van te likkebarden, de onmogelijke taak waarvoor hij wordt gesteld, over te dragen aan een buitenlandsche commissie. Ook deze commissie zal het niet kunnen en als zij haar incompetentie zal moeten toegeven, is de hoogste troef van het vredesverdrag uitgespeeld en heeft het heele verdrag geen practische waarde meer.

In verband met het bovenstaande is ook het volgende niet zonder belang!

Door het internationale verbond van christelijke fabrieks-, transport-, voedings- en genotmiddelbonden, secretariaat Nederland, is aan de arbeiders der geheele wereld het volgende manifest gericht:

De besluiten der intergeallieerde conferentie in Parijs, betreffende de schadeloosstelling van Duitschland zijn voor de arbeiders van geheel de wereld van de meest verstrekkende beteekenis. Die voorwaarden, waartoe men Duitschland wil verplichten, kunnen slechts dan vervuld worden, indien in Duitschland de productie zoo hoog mogelijk wordt opgevoerd. Het gevolg hiervan zal zijn, dat de wereld met Duitsche producten wordt overstroomd en tegelijkertijd een ongehoorde werkeloosheid in de andere landen zich zal voordoen. De vervulling van de voorwaarden zal ook dan nog maar mogelijk zijn, indien de Duitsche arbeiders gedwongen zullen worden, dagelijks 12 tot 14 uur te werken. Dit zal tot gevolg hebben, dat het besluit genomen op de conferentie te Washinton betreffende den 8-uren werkdag, tot een illusie wordt gemaakt.

De internationale vereeniging van christelijke fabrieks-, transport-, voedings- en genotmiddelenbonden appeleeren daarom de arbeiders der geheele wereld, er op wijzende, dat Parijsche besluiten allen betreffen en verzoekt hun daarom, alles te doen, wat mogelijk is, om de gevaren, die hen bedreigen, af te weren.

De rekening.

De Commissie van Herstel heeft de schadevergoedingseischen der verschillende geallieerde landen gepubliceerd. Deze zijn de volgende:

Het Britsche Rijk: 2.342.707.375 pond sterling, plus 7.597.832.086 francs.

Italië: 33.096.836.000 Lire plus 37.926.130.395 francs, plus 128.000.000 pond sterling.

België: 34.254.645.893 Belgische francs, plus 2.375.215.996 Fransche frcs.

Japan: 832.774.000 Yen.

Joego-Slavië: 8.496.091.000 denariën. plus 19.219.700.112 francs.

Roemenië: 31.099.406.188 francs in goud.

Portugal: 1.944.261 contos.

Griekenland: 4.992.788.730 francs in goud.

Brazilië: 598.405 francs, plus 1.216.714 pond sterling.

Tsjecho-Slowakije: 7.612.432.103 frcs. plus 1.169.821 francs.

De internationale Donau-commissie 1.834.800 francs, plus 15.041 Fransche francs, plus 400.850 Lei.

De schadevergoedingseischen van Frankrijk zijn de volgende:

Voor aan de industrie toegebrachte schade: 38.882.521.470 francs.

Voor vernielde gebouwen: 36.102.500.000 francs.

Voor vernield meubilair: 25.119.500 francs.

Voor andere vernielde bezitting: 21.571.540.225 francs.

Voor vernielde staatseigendommen: 1.958.217.103 francs.

Voor openbare werken: 2.359.299.425 francs.

Voor andere schade: 2.359.865.000 frcs.

Voor scheepsverliezen: 5.009.618.72[illegible] francs.

Voor in Algerië en de koloniën geleden verliezen: 10.700.000 francs.

Voor in het buitenland geleden verliezen plus de interest over 30 maanden: 4.125.000.000 francs.

Voor militaire pensioenen: 60.045.600.000 francs.

Voor ondersteuningsgelden aan de gezinnen van gesneuvelden: 12.936.956.825 francs.

Voor civiele pensioenen: 514.465.000 francs.

Wegens slechte behandeling van burgerlijke gevangenen en krijgsgevangenen 1.869.230.000 francs.

Voor het onderhouden van krijgsgevangenen 976.906.000 francs.

Voor andere schade 1.492.938.252 frs.

Totaal: 218.541.506.120 francs.

Wie zal dat betalen?

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ten Spaar- en Beleenbank van *2e Juli 1919 t. m. 31 December 1919*, onder *No. 502. Y, t. m. No. 588. Z*, zal plaats hebben op DONDERDAG den 7 April 1921 a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curçao den 2 April 1921.

De Voorzitter

3 C. S. GORSIRA